

Žaidimas “Už skaidrią ateitį”™

TAISYKLĖS

Žaidėjai 8 – 20

Amžius 16+

Trukmė 50 min.+

Klausimų kortelės – 20

Vaidmenų kortelės – 22 (1 žaidimo vadovas, 1 grupės atstovas, 10 spėjikai, 5 patarėjai, 5 klaidintojai)

Jei žaidžia **8-11 žaidėjai** – 1 vadovas, 1 atstovas, 2-5 spėjikus ir po 2 patarėjus ir klaidintojus;
12-15 žaidėjai – 1 vadovas, 1 atstovas, 4-7 spėjikus ir po 3 patarėjus ir klaidintojus;
16-20 žaidėjai – 1 vadovas, 1 atstovas, 6-10 spėjikus ir po 4 patarėjus ir klaidintojus).

Smėlio laikrodis 1 min.

Klausimo kortelė:

Kortelės viršuje yra užduotis, po kurios yra klausimas. Po klausimu pateikiami 3 atsakymai. Teisingas atsakymas yra paryškintas.

Vaidmenys:

Vadovas – skaito klausimus ir atsakymus, rašo taškus, veda žaidimą ir nusprendžia ar reikia smėlio laikrodžio.

1 komanda:

Grupės atstovas – tariasi su grupe dėl teisingo atsakymo, jeigu neprieina prie vieningo sprendimo – susumuoja atsakymų variantus ir praneša jį vadovui. Grupės atstovo negalima “naktį sumedžioti”. Ir jis nežino teisingo atsakymo kaip ir spėjikai.

Spėjikas – tariasi su visais nežinodamas teisingo atsakymo, bet bandydamas argumentuoti savo nuomone.

Patarėjas - žino teisingą atsakymą, bando padėti išsirinkti teisingą atsakymą spėjikams ir tuo pačiu neišsiduoti, kas jis yra bei neišduoti teisingo atsakymo

2 komanda: Klaidintojas - bando neišsiduoti, kas yra, žino teisingą atsakymą ir klaidina visus, kad pasirinktų neteisingą atsakymą.

Taškai:

Jeigu teisingai atsako +1 taškas 1 komandai.

Jeigu neteisingai atsako +1 taškas 2 komandai.

1 metodas:

Grupės atstovui pateikus atsakymą, vadovas pasako teisingą variantą ir nurodo, kuriai komandai skiriamas taškas.

2 metodas

Grupės atstovui pateikus atsakymą, vadovas sau pasižymi taškus ir rezultatus grupei parodo tik žaidimo gale bei aptaria atsakymus.

Žaidimo laikotarpiai:

Nakties metas: tai laikas, kai visi žaidėjai sėdi užsimerkę (miega). Atsimerkia tik tie žaidėjai, kuriuos vadovas priliesdamas prižadina. “Naktį” parodomas teisingas atsakymas ir vyksta “medžioklė”.

Medžioklė - kai patarėjai bando sumedžioti klaidintojus, o klaidintojai - patarėjus. Viena grupė, prižadinta vadovo, be žodžių (kad neišsiduotų) per 1 min. gestais parodo į žaidėją, kuris, jų manymu, yra priešininkas. Spėjikai medžioklėje nedalyvauja – jeigu parodoma į jį, žaidėjai negali spėti 1-4 “naktis”, ir turi padaryti pertrauką. Kuo daugiau žaidėjų žaidžia, tuo trumpesnė pertrauka gali būti.

Dienos metas: kai visi žaidėjai prabudę. Vadovas praneša apie grupės nario praradimą, nutylint jo vaidmenį, perskaito klausimą su atsakymais, vyksta tarimasis, argumentais bandoma įtikinti kitus dalyvius savo atsakymo teisingumu.

Žaidimo eiga:

Nusprendžiama, pagal kokią taškų skaičiavimo sistemą žais (žiūrėti “*taškai*”) ir kiek “naktų” po nesėkmingos arba sėkmingos “medžioklės”, klaidintojai ar patarėjai negalės “medžioti” (žiūrėti “*medžioklė*”). Sumaišomos vaidmenų kortelės. Kaladėje turi būti 1 vadovo kortelė, 1 grupės atstovo kortelė, minimaliai po 2 kortelės kitų žaidėjų, priklausomai nuo žaidėjų skaičiaus (žiūrėti “vaidmenų kortelės”).

Žaidėjai traukia po kortelę iš vaidmenų kaladės ir niekam nerodo, ką ištraukė. Žaidimo vadovas, kuris toliau ves žaidimą ir grupės atstovas, kuris teiks galutinį grupės atsakymą vadovui, savo kortelės atverstas pasideda prieš save. Kiti žaidėjai savo kortelės prieš save laiko užverstas.

Vadovas sumaišo klausimų kaladę ir paskelbia “nakties” metą. Kai visi žaidėjai užsimerkia, vadovas traukia kortelę iš klausimų kaladės. Pasako, kad pabunda klaidintojai ir jiems parodo teisingą atsakymą. Kai klaidintojai “užmiega”, vadovas prižadina patarėjus, jiems parodomas teisingas atsakymas ir patarėjai “užmiega”.

Vadovas paskelbia, kad atėjo “diena”. Kai visi atsibunda, yra perskaitoma situacija su klausimu ir 3 atsakymais. Tada visi žaidėjai kartu tariasi ir grupės atstovas, susumavęs atsakymų variantus, pasako galutinį atsakymą vadovui. Vadovas fiksuoja 3 min laiką. Jeigu teisingai atsakoma – gauna tašką spėjikai ir patarėjai, o jeigu neteisingai atsakoma – tašką gauna klaidintojai. Ar žaidėjai sužino teisingą atsakymą iš karto, ar žaidimo gale, priklauso nuo žaidimo pradžioje pasirinkto taškų skaičiavimo metodo.

Atėjus antram “nakties” metui (po 1 grupės pateikto atsakymo) prasideda “medžioklė” - kai patarėjai ir klaidintojai bando atspėti kas yra kas. Kai vadovas “naktį” prižadina klaidintojus, jie gali bandyti spėti, kuris iš miegančių žaidėjų yra patarėjas, parodydami į įtariamąjį pirštu. Klaidintojai tarpusavyje bando išsiaiškinti tik gestais ir mimika. Jeigu spėti nenori – sukryžiuoja rankas. Išrinktą žaidėją vadovas paliečia. Tada žaidėjas, užsimerkęs pakelia savo vaidmens kortelę ir parodo vadovui bei klaidintojams, kas jis toks yra, ir užverstą vaidmens kortelę padeda prieš save ant stalo. Jeigu klaidintojai atspėja – patarėjas iškrenta iš žaidimo. Jeigu spėtas žaidėjas pasirodo spėjikas – klaidintojai negali spėti “1 – 4 naktis” (priklausomai nuo žaidėjų skaičiaus ir pasirinkimo žaidimo pradžioje) per kurias negali tartis. Po “medžioklės” parodoma klausimo kortelė ir klaidintojai užmiega. Tada prižadunami patarėjai ir analogiškai bando atspėti klaidintojus (nužudytas patarėjas paskutinėje savo medžioklėje dalyvauti gali). Po spėjimo jiems parodoma klausimo kortelė ir patarėjai užmiega.

Apie atspėtą klaidintoją ar patarėją grupei vadovas praneša atėjus “dienai”, bet nuo visų nuslepia jo vaidmenį (spėjikas neturi sužinoti, iš kurios komandos žaidėjas buvo atspėtas).

Žaidžiama kol nebelieka kortelių (kortelės nesikartoja) arba kol “nakties” metu yra “sumedžiojami” visi klaidintojai ar patarėjai. Nepriklausomai nuo taškų skaičiaus, pralaimi iškritę žaidėjai.

1-Kortelė

Situacija: Jonas teigia, kad nespėjo nusipirkti bilieto stoties kasoje. Kontrolierius pasiūlo mokėti už kelionę tik pusę kainos, jei Jonas neims bilieto.

Klausimas: Ar šioje situacijoje yra nusikaltusysis? Jei taip, tai kas jis ir kodėl?

Atsakymai:

1. **Taip, nusikalto kontrolierius, nes siekė neteisėtai pasisavinti Jono pinigus neišduodamas bilieto.**
2. Taip, nusikalto Jonas, nes nespėjo nusipirkti bilieto stoties kasoje.
3. Ne, nusikaltusių nėra.

2-Kortelė

Situacija: Gretutė atliko fizikos užduotis. Jonukas pasiūlė bilietus į krepšinio varžybas mainais į atsakymus.

Klausimas: Ar tai buvo tinkama kitų mokinių atžvilgiu?

Atsakymai:

1. **Tai gali būti laikoma korupcija, nes Jonukas siūlo materialią vertę už paslaugą.**
2. Tai nėra korupcija, nes abi šalys sutiko dalytis atsakymais.
3. Tai gali būti laikoma paprasta pagalba – guma buvo tik simbolinė dovana.

3-Kortelė

Situacija: Universitetas skiria padidintą stipendiją studentui, kurio tėvas užima atsakingas pareigas universiteto administracijoje.

Klausimas: Ar universitetas turėtų skirti padidintą stipendiją?

Atsakymai:

1. Taip, jei stipendija skiriama tik pagal akademinis pasiekimus ir visiškai nėra susijusi su tėvo pareigomis universitete.
2. **Ne, nes stipendijos skyrimas gali būti laikomas interesų konfliktu ir protekcionizmu.**
3. Taip, jei tėvo pareigos neturi jokios įtakos stipendijos skyrimo procesui ir viskas yra atliekama skaidriai.

4-Kortelė

Situacija: Evelina pasveikina fizikos mokytoją Mokytojų dienos proga, įteikdama rašiklį kaip padėką už sunkų darbą. Kitą dieną vyksta fizikos kontrolinis darbas.

Klausimas: Ar tai gali turėti įtakos jos pažymiui?

Atsakymai:

1. Taip, mokytojas gali priimti dovaną už sunkų darbą.
2. **Ne, nes dovana gali būti bandymas paveikti mokytoją parašyti gerą pažymį.**
3. Taip, jei dovana neturės įtakos kontrolinio įvertinimui.

5-Kortelė

Situacija: Justina, savanoriaudama jaunimo renginyje, padovanoja renginio organizatoriui rankų darbo atviruką, dėkodama už galimybę dalyvauti.

Klausimas: Ar Justinos elgesys yra etiškas?

Atsakymai:

1. **Taip, nes atvirukas yra mažos vertės ir simbolizuoja dėkingumą.**
2. Ne, savanoriai neturėtų dovanoti nieko organizatoriams.
3. Taip, jei atvirukas neturės įtakos būsimoms savanorystės galimybėms.

6-Kortelė

Situacija: Mokyklos administracija paskelbė konkursą dėl naujos sporto aikštelės įrengimo mokyklos kieme. Konkurse gali dalyvauti įmonės, teikiančios statybos paslaugas. Vienas iš mokyklos administracijos darbuotojų pasiūlo konkursą laimėti savo draugo įmonei, nes ji pasiūlė geras sąlygas ir mažesnę kainą.

Klausimas: Ar administracijos darbuotojas elgiasi etiškai, remdamas savo draugo įmonę šiame konkurse?

Atsakymai:

1. Taip, nes draugo įmonė pasiūlė mažesnę kainą, todėl mokykla sutaupytų lėšų.
2. **Ne, nes administracijos darbuotojo ryšiai su konkurso dalyviu gali sudaryti interesų konfliktą.**
3. Taip, jei mokyklos administracija atidžiai patikrina visus pasiūlymus ir patvirtina, kad ši įmonė yra geriausias pasirinkimas.

7-Kortelė

Situacija: Policijos pareigūnas sustabdė Petrą dėl vairavimo išgėrus. Norėdamas išvengti atsakomybės, Petras pasiūlė pareigūnui 1000 € kyšį, kad šis paleistų jį su perspėjimu ir neužregistruotų pažeidimo.

Klausimas: Ar policijos pareigūnas gali priimti Petro pasiūlymą?

Atsakymai:

1. **Ne, nes kyšio priėmimas yra nusikaltimas, ir pareigūnas privalo laikytis įstatymų bei atlikti savo pareigas.**
2. Taip, jei Jonukas pažada, kad daugiau nebevairuos išgėręs.
3. Taip, jei pareigūnas yra įsitikinęs, kad Jonukas nekels grėsmės visuomenei ir sugrįš namo saugiai.

8-Kortelė

Situacija: Antanas, būdamas Seimo nariu, pasinaudojo savo įtaka ir asmenine padėtimi, kad gautų viešųjų lėšų išasfaltuoti kelią iki savo namų. Šis projektas buvo įtrauktas į vietinės savivaldybės finansavimo planą ir buvo finansuojamas iš mokesčių mokėtojų pinigų.

Klausimas: Ar Antano elgesys yra etiškas?

Atsakymai:

1. **Ne, nes Seimo narys pasinaudojo savo politine įtaka asmeninei naudai, tai yra nepotizmas ir interesų konfliktas.**
2. Taip, nes kelių asfaltavimas padeda gerinti vietinę infrastruktūrą, o Jonukas tiesiog pasinaudojo esama galimybe.
3. Ne, nes šis projektas turėtų būti įgyvendintas pagal viešuosius interesus ir nesusijęs su asmeninėmis naudomis siekimo galimybėmis.

9-Kortelė

Klausimas: Kas yra korupcija?

Atsakymai:

1. Veikla, kuria siekiama padėti visuomenei.
2. **Nesažiningas valdžios ar pareigų panaudojimas asmeninei naudai.**
3. Oficialus valdžios sprendimų priėmimas.

10-kortelė

Klausimas: Kuri iš šių priemonių galėtų padėti sumažinti korupciją teisminėje sistemoje?

Atsakymai:

- 1 Teisėjų kadencijų trumpinimas.
- 2 Atlyginimų teisėjams mažinimas.
- 3 **Griežta teisėjų priežiūra ir viešųjų bylų skaidrumo didinimas.**

11-kortelė

Klausimas:

Kurią priemonę galima laikyti efektyviausia kovojant su sistemine korupcija valstybės institucijose?

Atsakymai:

1. Slapta darbuotojų veiklos stebėseną.
2. Dažna personalo kaita institucijose
3. **Skaidrumo skatinimas ir viešų duomenų prieiga.**

12-kortelė

Situacija

Mokytoja Inga pasiūlė savo mokiniams už visuomeninio projekto atlikimą įrašyti 10 balų pažymį pusmečio vertinime.

Klausimas: Ar mokytojos Ingos pasiūlymas yra sąžiningas kitų atžvilgiu?

Atsakymai:

- 1 Taip, nes visuomeninis projektas prisideda prie mokinių įgūdžių ir turi teigiamą poveikį bendruomenei.
2. **Ne, nes pažymys turėtų būti skiriamas tik už akademinis rezultatus, o ne už papildomą veiklą.**
3. Taip, jei mokiniai sutinka atlikti projektą ir supranta, kad šis pažymys neatspindi jų žinių lygio.

13-Kortelė

Klausimas: Kodėl „interesų konfliktas“ gali paskatinti korupciją?

Atsakymai:

- 1 **Nes asmuo gali priimti sprendimus, kurie jam asmeniškai naudingi.**
- 2 Dėl to, kad įstatymai tokiu atveju nebegalioja.
- 3 Interesų konfliktas neturi įtakos korupcijai.

14-kortelė

Klausimas: Kuri korupcijos rūšis dažniausiai siejama su viešojo ir privataus sektoriaus susitarimais už uždarytų durų, kai dalijamasi vidine informacija?

Atsakymai:

1. **Politinė korupcija.**
2. Informacijos nutekinimas.
3. Institucinė korupcija.

15-kortelė:

Klausimas : Kokia yra viena iš pagrindinių korupcijos priežasčių?

Atsakymai:

1. Per didelis atvirumas ir skaidrumas.
2. **Nepakankama kontrolė ir priežiūra.**
3. Gerai veikianti teisinė sistema.

16-kortelė

Klausimas: Korupcijos atveju, kur reikia kreiptis?

Atsakymai:

1. **Į SST (Specialiųjų tyrimų tarnyba)**
2. Į ŠMSM (LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija)
3. Į GP (Greitoji Pagalba)

17-kortelė

Klausimas: Kas yra „kyšis“ korupcijos kontekste?

Atsakymai

1. Premija darbuotojui už gerą darbą
2. Teisėtas atlyginimas už paslaugą
3. **Netinkama nauda, siekiant paveikti sprendimus**

18-kortelė

Klausimas: Kuris veiksmas yra pavyzdys, kaip įmonės gali kovoti su korupcija?

Atsakymai

1. Nereguliuoti darbuotojus ir palikti ant savo sąžinės
2. **Turėti aiškią antikorupcinę politiką ir pranešimų sistemą**
3. Leisti darbuotojams savarankiškai spręsti, kada priimti dovanas

19-Kortelė

Klausimas: Kokie veiksmai laikomi korupciniais Lietuvos teisėje?

1. **Kyšių davimas, kyšių ėmimas, piktnaudžiavimas pareigomis**
2. Viešųjų pirkimų vykdymas pagal taisykles
3. Atlyginimų mokėjimas darbuotojams pagal įstatymą

20-Kortelė

Klausimas: Kokią naudą teikia pranešėjų apsaugos įstatymai?

1. Leidžia pranešėjams dirbti tik viešajame sektoriuje
2. **Suteikia pranešėjams apsaugą nuo persekiojimo**
3. Skatina pranešėjus atskleisti savo tapatybę viešai

Žaidimo autoriai: Gediminas Šimulionis , Maksas Rainys

Šaltiniai:

1. [Skaidrumo Ženklas](#)
2. [Prokuratūra](#)
3. [ŠMSM](#)
4. [Transparency international](#)
5. [Wikipedia](#)
6. [VMI](#)

